

สอนเด็ก ด้วยหัวใจ

โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครุ
ด้วยระบบสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
(Teacher Coaching)

**ศรีวรรณ จัตรสุริยวงศ์
(ครุแอน)**

โรงเรียนบ้านปล่องเหลี่ยม
จ.สมุทรสาคร

“ ERAU สักว่า อาชีพครุนี้สุดยอด ช่วยเหลือคนได้ เราเคยได้รับความช่วยเหลือจากครุ มีครุคนนึงเคยยืนเมืองมาช่วยเรา เขาสอนให้เราสู้ ถ้าเราได้เป็นครุ เรา ก็จะไปช่วยเด็กนักเรียนแบบนี้เหมือนกัน”

นี่คือ ปณิธานที่มุ่งมั่นของครุแอน ศรีวรรณ จัตรสุริยวงศ์ โรงเรียนบ้านปล่องเหลี่ยม จ.สมุทรสาคร ที่เลือกกลับมาเป็นครุที่โรงเรียนบ้านเกิดของตัวเอง ด้วย ความสำนึกและซาบซึ้งในสิ่งที่คุณครุของครุแอนได้เคย ช่วยส่งเสียค่าเล่าเรียน ทำให้ครุแอนไม่ต้องหยุดเรียน กลางคัน เหตุการณ์ในครั้งนั้น тратรึ่งในหัวใจ ทำให้ ครุแอน ตัดสินใจเป็นครุ และตั้งใจจะเป็นครุให้ดีที่สุด เท่าที่จะทำได้

**การเป็นครุให้ดีที่สุด
ต้องรู้จักเด็กให้มากที่สุด**

โรงเรียนบ้านปล่องเหลี่ยม เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร เปิด สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนชายหญิงประมาณ 1,300 คน ส่วนใหญ่เป็น จำกัดหวัดสมุทรสาครและนครปฐม นักเรียนกว่าครึ่ง มาจากครอบครัวแตกแยก

ปัจจุบัน ครุแอน ศรีวรรณ ทำหน้าที่เป็นครุสอน คอมพิวเตอร์ ให้กับนักเรียนชั้น ป.4-6 และเป็นที่ปรึกษา ด้านคอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียนอนุบาลและมัธยมปลาย ของโรงเรียนทั้งหมด ด้วยบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ทำให้ครุแอนได้ทำงานกับทั้งเด็กประถมและเด็กมัธยม ที่มีพัฒนาการตามวัยต่างกันออกไป จิตวิทยาในการเข้าถึงเด็กต่างอายุ ต่างช่วงวัย จึงต้องใช้วิธีต่างๆ รูปแบบกัน

เด็กประถม ครูสอนจะใช้การสัมผัสทางกาย ทั้ง การกอด การจับมือ การลูบศีรษะ เพื่อสัมผัสทางกายจะทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย ขณะเดียวกัน ครูสอนจะใช้น้ำเสียงในการชักถามพูดคุยอย่างอ่อนโยน ซึ่งจะทำให้เด็กไว้ใจ ไม่กลัวที่จะคุยหรือถามเวลาไม่เข้าใจ และครูสอนจะพยายามชี้ช่อง ในเวลาที่เข้าทำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมควร

ชื่อ โรงเรียนบ้านปล่องเหลี่ยม มาจากลักษณะของปล่องเตาไฟในโรงงานผลิตน้ำตาลทราย ของ กับตันอิท ชาวโปรตุเกส สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2367 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่เนื่องจากในเวลานั้น ข้าวได้กล่าวเป็นสินค้าหลัก ทำให้น้ำตาลทรายลดความสำคัญลง จนต้องปิด โรงงานในที่สุด

●● เด็กเล็กต้องมีรางวัล การตูนคำชม ชื่นชมยินดีตลอดเวลา เดินไปสูบหัว ชมเขา ถ้ากำบับบันกับเด็กที่ถูกตีนาตลดด เด็กจะรักเรามาก เคยลองแล้ว เด็กที่หนีเรียนตลอด แต่ว่าเราเขาไม่หนี เวลาเรียนนั่งหน้าเลย เพราะเขาไม่เคยมีครรชนใจໃชชีวิต คือเด็กพวงนี้ถ้าไปดูสักๆ แล้ว เขาถูกกึ่งหมดเลย”

ขณะที่เด็กมัธยมปลาย ครูสอนจะไม่ใช้การดูด่า ว่ากันล่า แต่จะใช้การอธิบายด้วยเหตุผลเป็นหลัก แต่ด้วยลักษณะนิสัย บุคลิก และพฤติกรรมที่แสดงออกต่างกัน ทำให้ครูสอนเลือกใช้วิธีสื่อสารต่างกัน

ถ้าเด็กมัธยมที่มีพฤติกรรมที่ค่อนข้างรุนแรง เป็นหัวใจของเพื่อนๆ ครูสอนจะสื่อสารกับเด็กคนนั้นก่อน ด้วยการใช้ภาษาเดียวกับเขาในการพูดคุย วัยรุ่นใช้ศัพท์ใหม่ ครูสอนก็จะใช้ศัพท์นั้น เด็กดูหนึ่งเรื่องอะไร ครูสอนก็จะดูเรื่องนั้น เพื่อให้เท่านั้นกับความสนใจของเด็ก

“ถ้าแรงมา ก็ต้องใช้ภาษาวัยรุ่น อาจจะใช้คำศัพท์วัยรุ่นเลย ใช้คำอะไรเรา ก็ไปศึกษา เขาดูหนังเรื่องอะไรกัน เรา ก็ไป เขาชอบกลอน ก็แต่งกลอนมา วางได้ตีะ ประชันกัน แต่ว่ากลอนก็จะเป็นกลอนสอนชั่งมันจะสนุกมากเลย เหมือนคุยกันด้วยกลอน เด็ก ก็จะชอบแบบนั้น ถ้าเรา ยึดคนที่เป็นตัว progression ห้องที่คุยกันกวนได้ ทุกอย่างก็จบ”

ขณะที่ ถ้าเด็กคนไหนมีลักษณะซึมเศร้า เนื้บ ขรึม ไม่กล้าแสดงออก ครูสอนจะให้เวลาในการพูดคุยและให้คำปรึกษาอย่างนุ่มนวล เพื่อให้เด็กรู้สึกปลอดภัย มีที่พึ่งไม่ต่างจากการมี “แม่” คอยดูแลอยู่ที่โรงเรียน

“ทุกคนเกิดมา มีจุดหนึ่งที่ทุกคนอยากรู้จะไฟด แต่อยู่ที่ว่าเขาไปเกิดตรงไหน เขาเลือกเกิดไม่ได้ เมื่อเขาไปเจอสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย มากถึงโรงเรียนก็มาเจอนางยัคเก็ตต้อยแต่ที่น้ำ ด่า โน่ เช่อ อะไรอ่าย่างนี้ มันก็เพิ่มความเครียดให้ตัวเขา สามารถเรียกครูว่า “แม่” ได้ คือถ้าเขามีปัญหาแบบนั้น คือเขาราดแรกก็เป็นแม่ได้ การเป็นแม่ ไม่จำเป็นต้องให้กำบังเด็ก การเลี้ยงดูให้ความรู้ ให้ความรัก ก็เป็นแม่ได้ แล้วถ้าเข้าเป็นลูกเรา เขายังไม่ทำผิด เพราะเดียวแม่จะอาย แม่จะเสียใจ เพราะแม่อยู่ในโรงเรียนนี้ ก็จะทำให้เขาลดความก้าวหน้าลงมาได้ส่วนหนึ่ง”

ด้วยความใส่ใจอย่างจริงใจ และการใช้ใจแลกใจ ทำให้ครูสอน “ได้ใจ” ของเด็กๆ กลับมาด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะพวกราบรู้ แล้วว่า มีครรบงานคนค่อยเป็นห่วงพวกราบอย่างจริงใจ รัก และประนีประนอมกับพวกราบอย่างก่อสุด

ສຶກສາສ່ວນອັນນີນໃນການຮັບຮັດ ໃຫ້ຄະແນນຕາມພິຕົມນາການ

ແນ້ນໃນຊ່ວງວັຍເດືອນກັນ ເດືອນແຕ່ລະຄນ ນອກຈາກຈະ
ມີບຸກລິກລັກໝະນິສັຍທີ່ຕ່າງກັນແລ້ວ ກັບໝະໃນການ
ຮັບຮັດຮູ້ຍິ່ງໄຟເກັນອັກດ້ວຍ ກາຮສອນຄອນພິວເຕອີ່
ຂອງຄຽງແອນ ຈະເນັນໃຫ້ເດືອນກຳນົດໃນຫ້ອງຮັບຮັດ ເພື່ອ
ໄຟໄຟເປັນກາຮສໍາຫຼັບເດືອນທີ່ໄຟມີຄອນພິວເຕອີ່ທີ່ບ້ານ
ແລະຈະຄອຍເດີນດູກການກຳນົດຂອງທຸກຄົນຍ່າງໃກລັບຜົດ

ໃນກາຮໃຫ້ຄະແນນ ດຽວແອນ ຈະໃຫ້ຄະແນນຕາມ
ພິຕົມນາການ ມີໃຫ້ຈາກຄະແນນທີ່ເດືອນໆ ທຳໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ເດືອນ
ທຸກຄົນ ໄນວ່າຈະເປັນເດືອນເກົ່າງ ພຣີອເດືອນອ່ອນ ຈະມີໂອກາສໄດ້
ເກຣດ 4 ອ່າງເຫຼົ່າເຖິງມັກນີ້ ດ້ວຍການເຂົ້າມີຄວາມຕັ້ງໃຈ ແລະ
ສາມາດພິຕົມນາຕົວເອງເຈັ້ນຈາກເດີມໄດ້ ຜົ່ງກາຮໃຫ້ຄະແນນ
ແບບນີ້ ທຳໃຫ້ຄົນທີ່ເກົ່າງອູ້ແລ້ວ ຕ້ອງຢືນພິຕົມນາຕົວເອງມາກເຈັ້ນ
ໄປເອີກ ຂັນະເຕີວັກນີ້ ເດືອນໃນກຸລຸ່ມທີ່ມີທັກໝະກາຮເຮັບຮັດຮູ້ດ້ວຍ
ກວ່າເພື່ອນໆ ກີ່ຈະມີກຳລັງໃຈໃນກາຮພິຕົມນາຕົວເອງ ເພຣະເຂາ
ໄມ້ຕ້ອງໄປເປົ້າກັບໂຄຣ ເພີ່ງແຕ່ຕ້ອງແໜ່ງກັບຕົວເອງໃຫ້ເຈັ້ນ
ກວ່າເດີມເທົ່ານັ້ນ

● ● ເຮົາແຍກເດືອນເປັນຮາຍບຸຄຄລ ຮ່າກ
ພິຕົມນາການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ອັນນັ້ນຄ້ອສິ່ງທີ່
ເຫາຕ້ອງໄດ້ ເພຣະເຂາຮັບຮັດຮູ້ນາກຂຶ້ນ
ຈາກສິ່ງທີ່ເຫາໄມ່ຮູ້ເລຍ ສິ່ງທີ່ເດືອນວ່ອນ
ໄດ້ ອາຈະຈະໄມ່ເກົ່າງເກົ່າເດືອນເກົ່າງ ແຕ່ນັ້ນ
ຄ້ອພິຕົມນາການຂອງຕົວເຂາ ແຕ່ວ່າມັນ
ຈະເປັນຄວາມເໜື້ອຍໃນກາຮສອນຂອງ
ຄຽງ ເພຣະວ່າເຮົາໄປໄດ້ຕົດເກຣດວອກມາ
ຈ່າຍໆ ດັ່ງນັ້ນວິຊາຂອງເຮົາຈະເປັນວິຊາທີ່
ເດືອນທຸກຄົນມີສຶກສາສ່ວນອັນນີນໃນການທີ່ຈະ
ຮັບຮັດຮູ້”

กว่าจะมาเป็น ครูแวนในวันนี้

ครูแวน เลือกกลับมาเป็นครูที่โรงเรียนบ้านเกิด ที่ตัวเองเคยเล่าเรียนมา ด้วยความสำนึกละชาบชี้ในสิ่งที่คุณครูของครูแวนได้เคยช่วยส่งเสียงค่าเล่าเรียน ทำให้ครูแวนไม่ต้องหยุดเรียนบกกลางคัน เหตุการณ์ในครั้งนั้น ตราตึงในหัวใจ ทำให้ครูแวน ตัดสินใจ เป็นครู และตั้งใจจะเป็นครูให้ดีที่สุด

●● มีความรู้สึกว่า ครูเราใจดี อาชีพนี้สุดยอด ช่วยเหลือคนได้ เรา ก็มีความรู้สึกว่า ถ้าเราได้เป็นครู เรา ก็จะไปช่วยคนอื่นได้แบบนี้เหมือนกัน ”

หลังจากตั้งเป้าหมายในชีวิตแล้วว่าจะเป็นครูให้ได้ ครูแวนจึงเลือกสอบเข้า และเป็นเด็กนักเรียนทุนโครงการครุฑายาท ได้มีโอกาสทำงานในโครงการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ หลาຍโครงการ ยิ่งทำสร้างความปลบล้ม และเป็นแรงบันดาลใจอย่างสูงในชีวิต เมื่อครูแวนจบการศึกษา จึงไม่รังรอ ที่จะกลับมาสอนที่โรงเรียนบ้านเกิดที่ตัวเองเคยร่ำเรียนมา

เมื่อตัดสินใจแล้วว่าจะดำรงชีวิตด้วยอาชีพ “ครู” การดำเนินชีวิตที่ต้องอาศัยเงินเดือนครูเพียงอย่างเดียว ทำให้ครูแวนจำเป็นต้องวางแผนอย่างละเอียดรอบคอบ ประยัด ใช้เงินอย่างคุ้มค่าที่สุด เพื่อหลีกเหลี่ยงไม่ให้ประสบปัญหาทางการเงินอย่างในอดีต ซึ่งบุคคลที่เป็นต้นแบบสำคัญที่กระทำให้เห็นตลอดชีวิต คือคุณพ่อของครูแวน นั่นเอง

“พ่อเป็นคนละเรียดมาก พ่อเป็นคนมัธยัสถ์ อดออม ในวันที่พ่อไม่มี พ่อพยายามอยากรู้สึกได้เรียน แล้ววันนึงพ่อลูกได้เรียนแล้ว พ่อส่งเสียงเตือนที่ทุกบากทุกสทางค่ะ มีการจดใส่สมุดบันทึกไว้ เราจะเป็นคนที่ไม่มีหนี้สิน เราจะเป็นคนที่มีเงินออม เราจะเป็นคนที่วางแผนชีวิตอย่างเป็นระบบ นี่คือแรงบันดาลใจจากพ่อ”

การวางแผนชีวิตอย่างเป็นระบบ การมีเงินเก็บเงิน
ออม ทำให้สามารถทำหน้าที่ “ครู” ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
โดยไม่ต้องมีห่วงกังวลใดๆ

ครูแอนได้เริ่มต้นทำงานกับ ครูใหญ่ สุธรรม
ชาญประเสริฐ ครูใหญ่ที่ได้รับการยอมรับนับถือจาก
ครูและผู้ปกครองให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ที่โรงเรียนบ้าน
ปล่องเหลี่ยมนานถึง 37 ปี และเป็นครูที่เคยสอนครูแอน
ในวัยเด็ก อีกด้วย ครูใหญ่สุธรรม ได้วางรากฐานการ
ทำงานด้านการศึกษาทั้งการทำงานภายในโรงเรียน และ
การทำงานร่วมกับชุมชน รวมถึงเป็นแรงบันดาลใจสำคัญ
ในการทำงานให้กับครูแอนด้วย

“ครูใหญ่ก็เหมือนพ่อ สอนการทำงานทุกอย่าง
ในชีวิต ครูใหญ่สอนว่า โอกาสสำคัญมานำถึงแล้ว ให้รับ
ไว้วគวា มันไม่มีแน่ ไม่มีขา ที่มันจะเดินมาหาเรา เรา
ต้องเดินไปหามัน เราไม่รอ ๆ ๆ ไปก่อน พรุ่งนี้ค่อย
ทำ เดือนหน้าค่อยเริ่ม ไม่มี”

ดังนั้น ทุกครั้งที่มีโอกาส ครูแอนจะไม่รังสรรค์ที่จะ
หยิบยื่นโอกาสให้กับตัวเอง และที่สำคัญคือให้กับเด็ก
นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ เหมือนกับที่ครูแอน
เคยได้รับโอกาสครั้งสำคัญในชีวิต

●● วันนึงที่เราไม่มี แล้วมีคนหยิบยื่น
มาให้เรา แล้วมันก็ทำให้ชีวิตของคน
ที่กำลังจะตกเหวสูงขึ้นมาได้ เรา ก็เชื่อ
ว่า ถ้าเราเป็นแบบนี้ แล้วเด็กกำลังจะ
จนน้ำ แล้วเราอี่นเมื่อโปรดึงเขาขึ้นมา
แล้วก็ให้เขาในสิ่งที่เขาไม่มี เขา ก็จะ
เหมือนเรา วันนึงเขา ก็อาจจะเป็นใหญ่
เป็นโต เป็นคนที่ดีในสังคม แล้วเขา ก็
มาบอกกับสังคมว่า ครูคนนึงเคยช่วย
ฉัน มีครูคนนึงเคยยื่นมือมาช่วยฉัน
เมื่อตอนที่ฉันจะจนน้ำ เขาสอนให้อันสู
เขาสอนให้อันเป็นอย่างนั้น เขาสอนให้
ฉันเป็นอย่างนี้ วันนึงถ้ามีใครมาบอก
เราแบบนี้ ครูแอนว่ามันคงมีความสุข
มากกับบ้านปลาย วันนั้นคงภาคภูมิใจ
มาก”

ความคิดเห็น ของเพื่อนครู
ผู้ปกครอง และลูกศิษย์

ເສັ້ນຄັກດີ ຮອດກ່າໄມ້ ຜໍໃຫ້ລູ່ບ້ານ

“ลูกผู้ชายไม่เก่ง แต่ผู้ชายไม่เน้นเรื่องเรียนเก่ง ได้แต่สอนว่าให้เป็นคนดี เมื่อก่อนเขาไม่ค่อยชอบเรียนอังกฤษครูแอนสอนติพิเศษภาษาอังกฤษให้ชั่งเย็น กล้ายเป็นชอบเรียนอังกฤษเลย เขารู้สึกว่า ครูแอนสอนวิชาอังกฤษดีมาก”

wsinew ศิษย์เก่าที่เป็นโปรดิวเซอร์ เคยมีพฤติกรรมรุนแรงขว้างปากของไส้เพื่อน เนื่องจากถูกเพื่อนล้อหรือตามถึงความพิการ แต่ด้วยการดูแลเอาใจใส่ การให้ความรักความอบอุ่นจากครูแอน ทำให้พรเทพปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น พร้อมจะอาสาช่วยเหลือครูแอนด้วยความเต็มใจ ปัจจุบันพรเทพทำงานเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ และได้ใช้ทักษะคอมพิวเตอร์ที่ครูแอนสอนในการทำงานด้วย

และมีศิษย์เก่าอีกจำนวนไม่น้อย ที่กลับมาเป็นครู ที่มีโรงเรียนบ้านเกิด และได้นำสิ่งที่ครูสอนกระทำเป็นแบบอย่างมาปรับใช้ในการสอนลูกศิษย์ของตัวเองอีกด้วย

ครูเบียร์ ลูกศิษย์สาวที่ครูแอนชักชวนมากลับมา
ให้เป็นครูสอนที่นี่

“สิ่งที่ได้จากครูสอน คือ ครูสอนเป็นคนทำงาน
เรียบร้อย ลายมือสวย เราก็จะนำมาฝึกเด็กให้ทำงาน
เรียบร้อย สะอาด ครูสอนจะหาอะไรมาให้เด็กใหม่ๆ
ตลอด หาอะไรให้ไปแข่ง แข่งกับสายอาชีพ แล้วก็ได้
รางวัลมาประจำ รู้สึกดีที่มีครูที่ดูแลเราตั้งแต่เด็กๆ จน
มาทำงาน ทุกครั้งที่มีปัญหา ก็ยังมาปรึกษาได้ ทุกวันนี้
ก็ยังเรียนรู้ตลอด”

ครุบีบ จุบมหาลัยการพลศึกษาวิทยาเขต สมทรสาคร มาช่วยสอนพลศึกษา

“สมัยเรียน ก็หนักเล่นกีฬา เทเบอล ครูแอนก์ช่วยส่งเสริมให้ไปแข่งระดับโรงเรียน ที่นี้พอเล่นกีฬานักเรียนเริ่มไม่เอา ครูแอนก์เรียกมาสอน เล่นกีฬาได้ ก็ต้องเรียนได้ต้องเห็นอยกว่าคนอื่นเป็นสองเท่า ครูแอนจะช่วยเจรจา กับครูอื่น ช่วยเหลือยกกล่อมว่าเด็กไปทำซื้อเสียงให้โรงเรียนบางที่ไม่ได้เข้าเรียน ช่วยให้งานมาทำได้มั้ย

“เทคนิคที่ได้จากการสอน ชั่วโมงแรกจะทำให้เด็ก
เกรงใจ ใช้น้ำเสียงจวบงจังกับงาน ชั่วโมงต่อไปจะสอนง่าย
ขึ้น ผมເຕາເທັນີກົບເປົ້າ ກີດຜລ ເພຣະໄມ່ເງັ້ນພມສອນພລະ
ເຕາເດືກໄມ່ອໝູ້ ເຮົາຕ້ອງເຮີຍນເປັນເຮີຍນ ເລີນເປັນເລີນ ມີຂະໄວ
ບຽກຂາກັນໄດ້”